Κυριακή Ζ' Ματθαίου: Η καταγωγή της Ευχής τού Ιησού και η αξία της (π. Αθανάσιος Μυτιληναίος)

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 21 Ιουλίου, 2023

[Ματθ. 9, 27-35]

Απομαγνητοφωνημένη ομιλία που εκφωνήθηκε στην Ιερά Μονή Κομνηνείου Λαρίσης στις
25-7-1982

Κάποτε, αγαπητοί μου, ο Κύριος, διερχόμενος σε έναν τόπον, Τον συνήντησαν **δύο τυφλοί**, οι οποίοι έκραζαν: *«Ἰησοῦ, υἱέ Δαυΐδ, ἐλέησον ἡμᾶς». «Ιησού, απόγονε του Δαβίδ»*, δηλαδή Μεσσία, «*ελέησέ μας».*

Είναι πολύ συγκινητικό να βλέπει κανείς τυφλούς ανθρώπους γενικά ασθενείς, να σπεύδουν να βρουν την υγεία των, πολύ δε περισσότερο, όταν αυτή είναι όρασις και δεν βλέπουν γύρω τίποτα, παρά μόνο σκοτάδι, να σπεύδουν να ζητήσουν την θεραπεία τους από τον Θεό. Αλλά **εκείνο που κάνει κατάπληξη είναι ότι εκείνοι που είχαν τα μάτια τους δεν έβλεπαν, για να ομολογήσουν τον Ιησού** «*υιό του Δαβίδ*». Δηλαδή *Μεσσία.* Διότι **ο τίτλος *«υἱός Δαυΐδ»* σημαίνει Μεσσίας, δηλαδή Χριστός**. **Εκείνοι που δεν είχαν τα μάτια τους και δεν είχαν δει κανένα θαύμα, παρά μόνο είχαν μάθει, είχαν ακούσει, συνεπώς είχαν πιστέψει, αυτοί να ομολογούν τον Ιησούν *«υἱόν Δαυΐδ».*** Κάνει εντύπωση αυτό.

Και λίγο πιο κάτω, όταν ο Κύριος θα τους πει «*Τι θέλετε;*», μάλιστα επί λέξει να σας το πω: «*Πιστεύετε ὅτι δύναμαι τοῦτο ποιῆσαι;*». *«Πιστεύετε* -Είδατε; **Στη πίστιν ο Κύριος μένει**- *ότι αυτό Εγώ μπορώ να το κάνω;». «Λέγουσιν αὐτῷ· ναί, Κύριε*». Δεν λέγουν: *«Ναι, Ιησού».* Δεν λέγουν: «*Ναι, υιέ Δαβίδ*». Αλλά λέγουν: ***«Ναί, Κύριε».*** **Συνεπώς με το να πουν *«Κύριον»* τον Ιησούν, ομολογούν την θεότητά Του. Με το να πουν τον Ιησούν *«Ἰησοῦν»,* ομολογούν την ανθρωπότητά Του. Και με το να Τον ονοματίσουν *«υἱόν Δαυΐδ»*, δηλαδή Μεσσίαν, δηλαδή Χριστόν, ομολογούν την θεανθρωπίνη Του φύση και το θεανθρώπινον έργον της σωτηρίας. Είναι καταπληκτικό**.

Αλλά όμως, αγαπητοί μου**, η τύφλωσις δεν είναι τόσο σπουδαίο πράγμα, όταν είναι στα μάτια.** Τι τώρα, τι αύριο, τι του χρόνου, τι κάποια μέρα, θα κλείσουμε τα μάτια μας. Και θα τα ανοίξομε σε μιαν άλλη ζωή.**Αλλά τα μάτια μας δεν θα τ' ανοίξομε σε μιαν άλλη ζωή, αν από τούτη τη ζωή δεν έχουν ανοίξει κάποια άλλα μάτια. Και αυτά είναι τα μάτια της ψυχής.** Συνεπώς εδώ δεν πρόκειται περί τυφλών στο σώμα. Αλλά περί τυφλών στην ψυχή.**Όλοι οι άνθρωποι είμεθα τυφλοί. Σε τι; Στο να δούμε τον Θεό.** Αν το θέλετε, **ο Χριστός εθεράπευε όχι βεβαίως για να φέρει κάποιαν κοινωνικήν, θα λέγαμε, ευτυχίαν.** Απόδειξις ότι η Εκκλησία που άφησε στον κόσμον αυτόν και το Πνεύμα το Άγιον, που μένει μέσα στην Εκκλησία, δεν θεραπεύει όλους τους αρρώστους. Έχομε πολλούς αρρώστους. Και οι πιο πολλοί άγιοι, αν όχι όλοι, ήσαν άρρωστοι. Συνεπώς **δεν έκανε ο Χριστός θαύματα για να αφήσει μια κληρονομιά θεραπείας όσων θα προσήρχοντο εις την Εκκλησία Του. Τότε η πίστις θα κατηργείτο. Ο Χριστός έκανε θαύματα για να πιστώσει την θεότητά Του.** Αλλά και κάτι παραπέρα. **Ο Χριστός άνοιγε τα μάτια των τυφλών, τα αυτιά των κωφών και φυγάδευε τους δαίμονες από τους ανθρώπους, για να μπορούν οι άνθρωποι με τις αισθήσεις τους και με τον νου τους να δουν τον Θεό.** Ακούσατε· να δουν τον Θεό. Γιατί αυτοί που έβλεπαν τον Ιησούν, έβλεπαν τον Θεό. Γιατί ήταν ο Ενανθρωπήσας Θεός.

Έτσι λοιπόν **οι αισθήσεις αποκαθίστανται, για να δει ο άνθρωπος όχι με τα μάτια μόνο της ψυχής, αλλά και με τα μάτια του σώματος τον Θεό** . Αυτό το πράγμα είναι ακατανόητο και πολλοί θα 'θελαν να το ψιλοκόψουν, δηλαδή να το κάνουν ιδεαλισμόν, βγάζοντας τα μάτια του σώματος, τάχα για να δουν μόνο με τα μάτια της ψυχής των τον Θεό. Ο ευαγγελιστής Ιωάννης λέγει στην πρώτη του επιστολή την καθολική ότι *«ὀψόμεθα Αὐτόν καθώς ἐστίν». «Θα Τον δούμε όπως είναι και όπως είμαστε».* **Όπως θα αναστηθούμε με τα σώματά μας, με τα πλήρη σώματά μας, θα δούμε και Εκείνον με την πλήρη Του σωματική ύπαρξη, που είναι στον ουρανό**. Δηλαδή θα Τον δούμε όπως είμαστε, όπως είναι. Γι' αυτό άνοιγε ο Χριστός τα μάτια και τα αυτιά θεράπευε κ.ο.κ.

Αλλά, αγαπητοί μου, εδώ πρέπει να μείνομε σε κάτι. Τι είναι εκείνο που άνοιξε τελικά τα μάτια αυτών των δύο τυφλών; Ήταν μία κραυγή. Μάλιστα**μία συνεχής κραυγή**. Λέγει εδώ ότι οι τυφλοί έκραζαν. Και μάλιστα ο Κύριος δεν τους πρόσεξε -σκοπίμως, εντός εισαγωγικών- για να αποφύγει το πλήθος, που θα έκανε το θαύμα αυτό, κι όταν μπήκε σε ένα σπίτι, οι τυφλοί αυτοί μπήκαν κι αυτοί μέσα στο σπίτι κι εκεί ακόμη συνέχισαν να κράζουν: ***«Υἱέ Δαυΐδ, ἐλέησον ἡμᾶς!».*** Συνεπώς έβλεπαν, είχαν μπροστά τους τον Ιησούν, του Οποίου το πρόσωπον δεν αμφισβητούν, προς τον Οποίον αποτείνονται. Γι΄αυτό σας είπα, το «*Ιησούς*» δεν το ονομάζουν εδώ αλλά προϋποτίθεται, Τον αποκαλούν **«*υἱόν Δαυΐδ*»**. **Τι είναι εκείνο που τους έκανε να ανοίξουν τα μάτια τους; Αυτή η ομολογία.** Προσέξατέ την. *«Ιησού, υιέ Δαβίδ»,* συ που είσαι Κύριος, *«ελέησέ μας».*

Δηλαδή να το βάλω σε μία τάξη. *«Κύριε»*· γιατί το *«Ιησού, υιέ Δαβίδ»* θα πει *«Χριστέ», «Κύριε Ιησού Χριστέ, ελέησέ μας».* Σας λέει τίποτα αυτό; Είναι η γνωστή προσευχή. Η γνωστή ευχή. *«Κύριε Ιησού Χριστέ, ελέησον ημάς».* Αυτή είναι η ευχή. **Δεν είναι λοιπόν παρά η καταγωγή της ευχής, της γνωστής ευχής *«Κύριε Ιησού Χριστέ, ελέησόν με»* ή *«ἐλέησον ἡμᾶς»* , η καταγωγή της είναι από την Αγία Γραφή. Δεν είναι επινόησις των ανθρώπων. Μας την εδίδαξαν και οι Απόστολοι ακόμα**. Δεν έχω τον χρόνο να σας πω πιο πολλά. Ο Απόστολος Παύλος, ο Απόστολος Πέτρος και ο ευαγγελιστής Ιωάννης, που αναφέρονται ακριβώς σ' αυτήν την επίκλησιν του Ιησού Χριστού. Και **αυτό το παντοδύναμο όνομα, γιατί πίσω από το όνομα είναι ένα παντοδύναμο πρόσωπο, το πρόσωπο του Θεανθρώπου Ιησού, του τελείου Θεού, του τελείου ανθρώπου· που έχει ειδικήν αποστολή από τον Πατέρα, για την σωτηρία του κόσμου ολόκληρου. Αυτό το πρόσωπο είναι το παντοδύναμο. Μπροστά στο οποίο κάμπτει παν γόνυ, επουρανίων και επιγείων και καταχθονίων**. **Αυτό λοιπόν άνοιξε τα μάτια των τυφλών.**

Λοιπόν κι εμείς... ω κι εμείς, μη ζητούμε... δεν μας το απαγορεύει ο Θεός να ζητήσομε και την θεραπεία του σώματός μας, αγαπητοί μου, δεν μας το απαγορεύει· είπε να το ζητούμε κι αυτό. **Πολλές φορές όμως η αγάπη Του δεν μας δίνει την θεραπεία σε μία σωματική μας αρρώστια. Πρέπει όμως να γίνει καλά η ψυχή μας οπωσδήποτε**. Οπωσδήποτε. Γι' αυτό λοιπόν, **με την τύφλωση που έχομε και δεν μπορούμε να δούμε τον Θεό, δεν μπορούμε να νιώσομε την παρουσία Του, δεν μπορούμε να Τον εγγίσομε, εκείνο που θα μας κάνει να Τον εγγίσομε, να Τον πλησιάσομε, είναι αυτή η ευχή**: ***«Κύριε Ιησού Χριστέ, ελέησόν με».***

Αλλά ας προσέξομε, αγαπητοί μου, κάτι εδώ. **Η προσευχή αυτή η τόσο μικρή, ευμνημόνευτη, είναι πλήρης προσευχή.** Όταν λέμε *«πλήρης προσευχή»* σημαίνει έχει όλα εκείνα τα στοιχεία, για να αποτελέσει μία προσευχή. Και να γίνει **ευπρόσδεκτη** από τον Θεό. Αν έχετε προσέξει, στις προσευχές της Εκκλησίας μας, που πρότυπον είναι η *Κυριακή Προσευχή*, το ***«Πάτερ ἡμῶν»*** υπάρχουν δύο θέσεις ή καλύτερα, δύο τμήματα. Στο πρώτο τμήμα, το οποίον είναι και πρώτον, προτάσσεται δηλαδή, αναφερόμεθα **εις τον Θεόν και τις ιδιότητές Του**. Στο δεύτερο τμήμα αναφερόμεθα **εις τα προβλήματά μας**. Πάρτε το ***«Πάτερ ἡμῶν»***. Κοιτάξτε: *«Πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ἁγιασθήτω τὸ ὄνομά Σου, ἐλθέτω ἡ βασιλεία Σου, γενηθήτω τό θέλημά Σου».* Αυτά όλα **αναφέρονται στο πρόσωπον του Θεού**. Μετά στα δικά μας θέματα: *«Γενηθήτω τό θέλημά σου ὡς ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς. Τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον δὸς ἡμῖν σήμερον· καὶ ἄφες ἡμῖν τὰ ὀ φειλήματα ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμεῖς ἀφίεμεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν· καὶ μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν, ἀλλὰ ῥῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ».* **Αιτήματα δικά μας**. Σε κάθε, λοιπόν, προσευχή έχομε αυτά τα δύο τμήματα. Την θεολογία, δηλαδή αποτεινόμεθα στον Θεό και στα ζητήματά μας. **Όταν λέμε όμως *«την θεολογία»* αναφερόμενοι στην θεολογία, αναφερόμεθα στην**

δοξολογία του Θεού. Γιατί όταν πω τον Θεό *«Πατέρα»,* αυτό είναι δόξα· διότι είναι Πατήρ και Τον ομολογώ Πατέρα. Συνεπώς είναι **μία δόξα προς τον Θεό**. Όταν πω *«να αγιασθεί»,* δηλαδή να δοξαστεί το όνομά Του, είναι μία δόξα στον Θεό. Έχω προσέξει, υπάρχουν ευχές, και μάλιστα λειτουργικές, όπως είναι η ευχή του Τρισαγίου Ύμνου, που λέμε στην Θεία Λειτουργία**, τα τρία τέταρτα της όλης ευχής είναι δοξολογία προς τον Θεό.** Συνεπώς είναι το πρώτο τμήμα. Γι΄αυτό λέγει κανείς με έναν τόνο φωνής κατά τέτοιο τρόπο, που αποτείνεται βέβαια προς τον Θεό, εκεί αλλάζει τον τόνο της φωνής, για να πάει στο τελευταίο τέταρτο του όλου μεγέθους της ευχής, που αποτείνεται στο να μας συγχωρεθούν οι δικές μας οι αμαρτίες και να μας αξιώσει ο Θεός κι εμείς να ψάλλομε τον Τρισάγιον Ύμνον.

Έτσι κι εδώ, αυτή η ευχή είναι πλήρης. Ακούσατέ την. *«Κύριε Ιησού Χριστέ»* είναι το πρώτον μέρος, το θεολογικόν. *«Ελέησόν με».* Είναι το δεύτερον μέρος. Εκείνο που αφορά σε μένα, τον άνθρωπο. Ώστε, λοιπόν, να μία πλήρης προσευχή.

Αλλά, αγαπητοί μου, ας την αναλύσομε. **Όταν λέμε *«Κύριε»* στο δεύτερον πρόσωπον της Αγίας Τριάδος, Το αποκαλούμε *«Θεόν».*** Διότι ο τίτλος «*Κύριος*» θα πει Θεός. *«Ιησού»* θα πει *«άνθρωπος».* **Συνεπώς εδώ ομολογούμε ότι ο Ιησούς είναι και Θεός είναι και άνθρωπος πλήρης** . *«Κύριε Ιησού Χριστέ».* Το *«Χριστέ»* θα πει Μεσσίας, **που θα πει το ειδικό έργο που ανέλαβε ο Ενανθρωπήσας Υιός του Θεού.** Ήτοι, η Ενανθρώπησις, ο Σταυρός, η Ανάστασις, η Ανάληψις, η Δευτέρα Του παρουσία. Όλα αυτά είναι στον κύκλο του Μεσσίου. Συνεπώς **το απολυτρωτικόν έργον** του Μεσσίου για τον άνθρωπο, για την Δημιουργία ολόκληρη**. Άρα λοιπόν κλείνεται στον κύκλο «*Χριστέ*» όλο το μυστήριον της θείας Οικονομίας· το οποίον εδώ ομολογούμε, και με την ομολογία μας αυτή δοξάζομε τον Θεό**. **Δοξάζομε όχι μόνον το πρόσωπο το δεύτερο της Αγίας Τριάδος, αλλά και τον όλον Άγιον Τριαδικόν Θεόν** . Ώστε λοιπόν βλέπομε αγαπητοί μου, ότι το μέρος αυτό, το πρώτο είναι θεολογικό, δοξολογικό και αναφέρεται εις την δόξα του Θεού.

Αλλά και κάτι ακόμα. Είδατε ότι εις την Λειτουργίαν λέμε το Σύμβολον της Πίστεως. Είναι θεμελιώδες αυτό. Τι σημαίνει λέγω το Σύμβολον της Πίστεως; *«Πιστεύω εἰς ἕνα Θεόν Πατέρα Παντοκράτορα...καί εἰς ἕνα Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν... καί εἰς τό Πνεῦμα τό Ἅγιον».* Δηλαδή; Αυτό που στο τέλος θα πούμε, συγνώμη, στην αρχή του Συμβόλου της Πίστεως, για να ομολογήσομε, *«Πατέρα, Υἱόν καί Ἅγιον Πνεῦμα Θεόν».* Δηλαδή τον Άγιον Τριαδικόν Θεόν. **Είναι η υψίστη ομολογία**. **Είναι η υψίστη θεολογία**. **Πρέπει λοιπόν να πούμε το Σύμβολο της Πίστεως, για να διακηρύξομε την πίστη μας εις τον Άγιον Τριαδικόν Θεόν, διότι σε λίγο θα κοινωνήσομε, και είναι βαρύτατο αμάρτημα να κοινωνήσει κανείς το σώμα και το αίμα του Χριστού και δεν πιστεύει σε δύο πράγματα. Στην θεότητα, δηλαδή στην Αγία Τριάδα και δεύτερον εις το μυστήριον της θείας Οικονομίας.** Βαρύτατο αμάρτημα. Μέχρι που λέγει ο Απόστολος Παύλος:

«Γι΄ αυτό αρρωσταίνουν πολλοί και κοιμώνται (: πεθαίνουν) ικανοί». Αυτό είναι το μεγάλο αμάρτημα. Η απιστία. Λοιπόν, **ανανεώνομε** με το να πούμε το Σύμβολον της Πίστεως, την πίστη μας εις τον Άγιον Τριαδικόν Θεόν και εις το μυστήριον της Θείας Οικονομίας, δηλαδή της Ενανθρωπήσεως.

Έτσι κι εδώ. **Όταν λέμε *«Κύριε Ιησού Χριστέ»,* ακούσατέ το, όταν πούμε «*Κύριε*», στρεφόμεθα εναντίον όλων των αιρετικών, με επικεφαλής του Άρειον, που αμφισβήτησαν την θείαν φύσιν του Ιησού.** Όταν λέμε *«Ιησού»,* στρεφόμεθα εναντίον των μονοφυσιτών οι οποίοι αμφισβήτησαν... -και των Δοκητών, που αμφισβήτησαν την ανθρωπίνην φύσιν του Ιησού. Ότι ήτο κατά το φαινόμενον ή ότι απερροφήθη από την θείαν φύσιν. Κι **όταν λέμε *«Κύριε Ιησού Χριστέ»*, ομολογούμε όλο το έργον του Χριστού και στρεφόμεθα εναντίον όλων εκείνων των αιρετικών και μάλιστα συγχρόνων αιρετικών, οι οποίοι δεν ομολογούν του Ιησούν ως Χριστόν**. Δηλαδή, ως λυτρωτήν. Αλλά ως αναμορφωτήν της ανθρωπότητος, ως φιλόσοφον, ως Γκουρού· τελευταία έχομε κι αυτό, ότι είναι διδάσκαλος, με μία ινδική ονομασία, ή ό,τι άλλα θέλετε.**Ώστε όταν πω *«Κύριε Ιησού Χριστέ»* έχω πλήρη ομολογία και στρέφομαι εναντίον όλων των αιρετικών με αυτήν μου την ομολογία.**

Άρα; Άρα είναι πλήρης προσευχή, πλήρης προσευχή. Γι' αυτό, αν κάνω μόνον αυτήν την ευχή, τα κάνω όλα. Γι΄ αυτό πολλές φορές, ασκηταί που δεν έχουν την δυνατότητα ή δεν θα ήθελαν, απομονωμένοι, να κάνουν ακολουθίες της Εκκλησίας μας, τον Όρθρο, τον Εσπερινό, μένουν στην ευχή μόνη. Γιατί; Είναι πλήρης προσευχή, πλήρης.

Αλλά προσέξτε όμως και κάτι άλλο. Αφού είναι πλήρης προσευχή, και αναφερόμεθα εις το *«ελέησόν με»,* το οποίο θα σας αναλύσω λίγο πιο κάτω, δεν έχομε τι άλλο να πετύχομε παρά περιεκτικότατα την πρακτικήν αρετήν και την θεωρίαν.**Δηλαδή να πετύχομε τις αρετές και να φθάσομε με τον δρόμο της προσευχής, αυτής της ευχής, να φθάσομε να ίδομε το πρόσωπον του Χριστού.**

Αλλά προσέξτε όμως. Μερικοί θα έλεγαν την ευχή «*Κύριε Ιησού Χριστέ, ελέησόν ημάς*». Πολλοί όμως λέγουν *«Κύριε Ιησού Χριστέ, ελέησόν με».* Αυτό σε τύπον πληθυντικό εκφράζει κάτι. Εδώ οι δύο τυφλοί έλεγαν ***«ἐλέησον ἡμᾶς».*** Θα μπορούσε ο καθένας να έλεγε για λογαριασμό του, για τον εαυτό του *«Κύριε Ιησού Χριστέ, ελέησόν με».* Όπως λέμε στον στρατό πολλές φορές... απαγορεύεται να μιλήσομε σε ένα αίτημά μας σε πληθυντικό αριθμό. «*Θέλομε ψωμί. Είμαστε άρρωστοι. Είμαστε κουρασμένοι».* Απαγορεύεται. Γιατί θεωρείται στάσις. Θα πεις στον στρατό: *«Θέλω ψωμί»,* όχι *«θέλομε». «Είμαι κουρασμένος», «είμαι άρρωστος, δεν μπορώ»,* όχι «*δεν μπορούμε*». Εδώ αντίθετα. Δεν υπάρχει κανένας φόβος στάσεως, επαναστάσεως και απειθαρχίας. Υπάρχει η έκφραση της αγάπης. ***«Ἐλέησον ἡμᾶς».*** Ο κάθε τυφλός δεν μένει στον εαυτό του, αλλά και στον άλλον

τυφλόν. Έτσι, άμα λέγουν ***«Ἐλέησον ἡμᾶς»***, θα 'θελαν και οι δύο να θεραπευθούν. Θα 'λεγε ίσως ο καθένας από πλευράς του: «***Κύριε, αν θεραπεύσεις εμένα και δεν θεραπεύσεις τον άλλον, μην θεραπεύσεις ούτε εμένα. Και εμένα και τον άλλον».*** **Αυτό εκφράζει πολλή αγάπη. Την δεύτερη εντολή**, την μεγάλη, το *«αγαπήσεις τον πλησίον σου ως εαυτόν».* **Όταν λοιπόν λέμε «*ἐλέησον ἡμᾶς*», αγκαλιάζομε όλους τους φίλους και τους εχθρούς και ολόκληρη την Δημιουργία.** Κατά τον τύπον **«*Πάτερ ἡμῶν*».** Δεν λέμε *«Πατέρα μου»* αλλά **«*Πάτερ ἡμῶν*»**, *Πατέρα μας.* **Έτσι, αγαπητοί μου, έχομε μπροστά μας την πλήρωση των δυο εντολών. Της αγάπης προς τον Θεό, στον Οποίον αποτεινόμεθα και τον Οποίον δοξάζομε και ομολογούμε, αλλά και την αγάπη προς τον πλησίον με το να συμπεριλάβομε στην προσευχή μας και τα πρόσωπα των πλαϊνών μας, όλων των ανθρώπων.**

Αλλά ακόμα αυτό το ***«ἐλέησον»***, τι σημαίνει; **Είναι περιεκτική λέξις. Και εκφράζει και δοξολογία και ευχαριστία και μετάνοια και δέηση.** Όλα τα εκφράζει, όλα, μα όλα. Είναι περιεκτική αυτή η λέξις όπως σας είπα. ***Να γίνεις έλεος σε μένα. Να με βοηθήσεις. Να με ελεήσεις*** . Και τι σημαίνει *«ελέησέ με»*; Σημαίνει, όπως λέγει ο άγιος Νικόδημος ο Αγιορείτης ***«το έλεος του Θεού είναι η Χάρις του Παναγίου Πνεύματος».*** Αυτό είναι το έλεος του Θεού. Η χάρις του Παναγίου Πνεύματος. Ο δε άγιος Νικόδημος, στην Φιλοκαλία λέγει το εξής περίφημο: *«Όταν θέλεις να ζητήσεις το έλεος του Θεού, θα έχεις στον νου σου τα εξής*-επί λέξει έτσι τα γράφει. Μάλιστα τα μεταφράζει, είναι στον 5^{ο} τόμο της Φιλοκαλίας, προς το τέλος, τα μεταφράζει για να γίνουν κατανοητά από όλους, για να μην μείνει κανείς που να μην κατανοεί αυτήν την ευχήν- ***Λυπήσου με και δος μου- πρώτον- πνεύμα δυνάμεως. Δώσε μου την δύναμη, να μην έχω δειλίαν»***. Διότι η δειλία είναι ίδιον των μη Χριστιανών. Μην το ξεχνάτε αυτό. Οι άνθρωποι που είναι κάτω από την κυριαρχία του σατανά έχουν δειλίαν. Ο πιστός δεν έχει ποτέ δειλίαν. Ακόμη κι όταν στέκομαι μπροστά στον όγκο της πνευματικής ζωής και λέγω … τι θα κάνω εγώ; Κάποτε, όταν διαβάσομε ένα βιβλίο και μας πει κάποιος πνευματικός ή ένα κήρυγμα γίνει, θεωρούμε υπερβολικά αυτά, πολύ βαριά και, είμαστε ανήμποροι εμείς να τα πραγματώσομε. Αγαπητοί μου, μας λείπει πνεύμα δυνάμεως. Γι΄αυτό λέγει ο Απόστολος Παύλος: «δεν μας έδωκε ο Θεός πνεύμα δειλίας, αλλά δυνάμεως και αγάπης και σωφρονισμού».

«Λυπήσου με και δος μου –δεύτερον- ***πνεύμα σωφρονισμού. Να έχω μυαλό. Να μπορώ»***. Γιατί η σωφροσύνη έχει δύο σημασίες. Έχει την σημασία να σκέπτομαι σωστά αλλά και ακόμη να διατηρώ μακριά από τα σαρκικά αμαρτήματα το σκεύος μου, που είναι ναός του Θεού το σώμα μου. «***Λυπήσου με και δος μου»***, τρίτον, **«*πνεύμα φόβου Θεού»***. Σήμερα προσπαθούμε να βγάλομε από την αγωγή της νεοτέρας γενεάς τον φόβο του Θεού. Και λέμε ότι δημιουργεί συμπλέγματα κατωτερότητος ο φόβος. Δεν είναι ο φόβος που δημιουργεί τα συμπλέγματα. Το δεχόμαστε κι εμείς, ναι. Ο φόβος δημιουργεί συμπλέγματα κατωτερότητος. Είναι

κακό πράγμα ο φόβος. Είναι μεταπτωτικό φαινόμενο. Μα όχι ο φόβος του Θεού.**Ο φόβος του Θεού είναι γονιμοποιός**. Γονιμοποιεί την ψυχή. Διότι όταν λέγει ο Απόστολος ***«μετά φόβου καί τρόμου κατεργαζόμενοι τήν ἡμῶν σωτηρίαν»,*** τι άλλο θέλει να πει; Με φόβο και με τρόμο να κατεργάζομαι την σωτηρία μου, μήπως την χάσω, μήπως χάσω τον Θεό. Αυτός ο φόβος είναι γονιμοποιός. ***«Ἀρχή σοφίας*** -δηλαδή αρχή αρετής, *σοφία* στους Εβραίους θα πει *αρετή-* ***φόβος Κυρίου».*** Έβγαλες τον φόβον αυτόν τον γονιμοποιόν; Δεν πρόκειται, αδελφέ μου, ουδέποτε να αποκτήσεις αρετή. Και τότε, από σκαλοπάτι σε σκαλοπάτι θα κατεβαίνεις στο βάθος των κακών και της ασεβείας. **Επειδή ακριβώς οι άνθρωποι πέταξαν τον φόβο του Θεού, γι΄αυτό τον λόγο πέφτουν εις τον βυθόν της ασεβείας** . Τι είπε ο ληστής ο ένας στον άλλον; ***«Οὐδὲ φοβῇ σὺ τὸν Θεόν***;**»** . *«Δεν φοβάσαι τον Θεό; Και βλασφημάς εναντίον του Ιησού;».* Ο ένας ληστής επί του σταυρού, στον άλλον ληστήν επί του σταυρού. Δεν φοβάσαι τον Θεό; Δος μου λοιπόν, Κύριε, λυπήσου με και δώσε μου φόβον Θεού.

«Δος μου Κύριε πνεύμα αγάπης. Να σε αγαπώ. Είναι η κορυφή όλων. Να σε αγαπώ. Να φθάνω όταν λέγω την ευχή, να νιώθω ότι δεν υπάρχει τίποτα άλλο στον κόσμο πλην Σου. Ο κόσμος παράγει. Ο κόσμος περνά. Δεν μένει τίποτα εις την θέση του. Βοήθησέ με λοιπόν να αισθάνομαι ότι το μόνο σταθερόν είσαι Συ και μόνον Εσύ. Το μόνον αξιαγάπητον πρόσωπον, το αξιέραστον πρόσωπον, το άκρως εφετόν είναι το πρόσωπό Σου. Βοήθησέ με, λοιπόν, δος μου το έλεός Σου, δηλαδή βοήθησέ με να Σε αγαπήσω. Ναι, Κύριε. Δος μου πνεύμα ειρήνης. Να ειρηνεύει η ψυχή μου. Να είμαι σε συνδιαλλαγή μαζί σου. Να μην αισθάνομαι ένοχος απέναντί Σου. Και μέσ' τον κόσμον αυτόν να αισθάνομαι ειρήνη. Ότι είμαι ασφαλισμένος μέσα στο χέρι το δικό Σου. Ναι, Κύριε. Δος μου πνεύμα καθαρότητος. Να καθαρεύω σε όλα. Να έχω ειλικρίνεια, να είμαι καθαρός στην ψυχή, καθαρός στο σώμα. Λυπήσου με, Κύριε, ελέησέ με και δώσε μου πνεύμα ταπεινοφροσύνης. Να βλέπω ότι είμαι πολύ μικρός. Ότι είμαι ένα μικρό Σου πλάσμα, πλην πλάσμα Σου. Αλλά πολύ μικρό μέσα στην Δημιουργία. Να αισθάνομαι ότι δεν είμαι τίποτα, ότι το παν είσαι Εσύ».

Έτσι, αγαπητοί μου, θα πουν όλα αυτά και πλήθος όλα τ' άλλα, ό,τι δεν είπαμε, τα παίρνω από τον άγιο Νικόδημο αυτά που σας είπα, σημαίνουν ***«ἐλέησον ἡμᾶς».*** Ελέησέ με. ***«Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ἐλέησον ἡμᾶς».***

Σύντομη ευχή. Επαναλαμβανομένη. Διαρκώς. Πόσο διαρκώς; Μας το λέγει ο Απόστολος Παύλος: ***«Ἀδιαλείπτως προσεύχεσθε».*** Μπορούμε να δουλεύομε και να 'χομε στον νου μας τον Θεό. Να ταξιδεύομε, να διαβάζομε, κι**εκείνοι που έχουν προχωρήσει στην ευχή, τότε την ευχή την λέγει κι η καρδιά τους όταν κοιμώνται**. Παράξενο. Περίεργο. Κι όμως αληθινό, αγαπητοί. Αληθινό είναι. Μπορεί να λέγει κανείς την ευχή όταν κοιμάται; Ναι, σας λέγω, είναι αληθινό! Και

επαληθεύει εκείνο που λέγει το ***«Ἆσμα Ἀσμάτων»: «Ἐγώ καθεύδω καί ἡ καρδία μου ἀγρυπνεῖ».*** Αγρυπνεί η καρδία και λέγει την ευχή. Αλλά μόνον για κείνους που έχουν πάρα πολύ προχωρήσει στην ευχή. Έτσι, λοιπόν, όταν μας παραγγέλλει ο Απόστολος Παύλος «*αδιαλείπτως προσεύχεσθε*», στο ερώτημα *«και τι μπορούμε αδιαλείπτως να προσευχόμεθα»*, η απάντηση θα ήταν: *«Κύριε Ιησού Χριστέ, ελέησον ημάς».*

Δεν είναι λοιπόν μία ευχή που αφορά τους μοναχούς. Δεν είναι μία ευχή που βγήκε από τα μοναστήρια. Απλώς καλλιεργείται στα μοναστήρια. Είναι μία ευχή που βγαίνει από την Αγία Γραφή. Βλέπομε αυτούς τους τυφλούς να λέγουν: ***«Υἱέ Δαυίδ, ἐλέησον ἡμᾶς».*** *Κύριε, υιέ Δαβίδ, Ιησού, ελέησον ημάς. Χριστέ, ελέησον ημάς.* **Έτσι μπορούν να την λέγουν όλοι. Καθένας που βαφτίστηκε.** Μικρός ή μεγάλος, μορφωμένος ή αμόρφωτος, με πολλήν σοφία κατά κόσμον ή με απλότητα άνθρωπος· που δεν έχει πολλά πράγματα στη ζωή του να ξέρει. **Όλοι μπορούν να λέγουν την ευχή**. Οπουδήποτε. Και στο κρεβάτι άμα είμαστε άρρωστοι. Κι όταν είμαστε όρθιοι…[Δυστυχώς, στο σημείο αυτό τελείωσε η κασέτα μαγνητοφώνησης της ομιλίας του μακαριστού γέροντα και δεν ολοκληρώθηκε η ηχογράφησή της].

ΠΗΓΕΣ:

- Απομαγνητοφώνηση ομιλίας δια χειρός του αξιοτίμου κ. Αθανασίου Κ.
- http://www.arnion.gr/mp3/omilies/p_athanasios/omiliai_kyriakvn/omiliai_kyriakvn_150.mp3

(Ψηφιοποίηση της απομαγνητοφωνημένης ομιλίας και επιμέλεια: Ελένη Λιναρδάκη, φιλόλογος)